

مدیر اجرایی شرکت گسترش بازرگانی کرمان در گفت‌وگو با استقامت:

رفع تعهد ارزی کار صادرات را سخت کرده است

ژاین، تجار راه‌های دیگری هم برای فروش محصولشان پیدا می‌کنند، تا ۸۰ درصد این محصول به اروپا صادر می‌شود. حداکثر ۱۰ تا ۲۰ درصد خارج از اروپاست. اخیراً، مقداری به کشورهای شرق دور و حوزه خلیج فارس صادر می‌شود.

ایران در بازار مغز سبز رقیب دارد؟

خیر. مغز سبز فقط مختص ایران است. پسته آمریکا به دلایلی قابلیت تولید مغز سبز پسته را ندارد و ترکیه هم سعی کرده در این زمینه ورود کند ولی تا به امروز کیفیت محصول ترکیه از نظر رنگ و تمیزی محصول نهایی به در حد و اندازه کیفیت محصول ایران نیست و وقتی کنار

گروه اقتصاد: شرکت گسترش بازرگانی کرمان (KCD) که امسال نیز به‌عنوان صادرکننده نمونه معرفی و تجلیل شد، سال ۱۳۷۱ خورشیدی به صورت رسمی ثبت شده است. این شرکت در ابتدا، بیش از همه، با هدف فعالیت در بازار پسته شروع به کار کرد اما از میانه‌های کار، صنعتی به اسم مغز سبز پسته نیز به گستره فعالیت‌های این شرکت اضافه شد. رییس هیات مدیره شرکت گسترش بازرگانی کرمان محسن جلال‌پور، از چهره‌های شناخته شده در اقتصاد ایران است که بیش از ۴۰ سال سابقه فعالیت در زمینه پسته دارد، و مدیرعامل شرکت زهره مرادی است. سهیل حمیدی، مدیر اجرایی شرکت با ارائه این توضیحات می‌گوید: «زنده‌یاد جناب مهدی آقای آگاه بزرگ بودند که برای اولین بار محصول مغز سبز را معرفی کردند و گفتند که می‌توان آن را صادر کرد. در ابتدا صادرات مغز سبز با حجم‌های بسیار پایین آغاز شد و در سال‌هایی مثل سال ۹۲-۹۳ تا ۲۹۰۰ تن هم افزایش یافت. در سال‌های اخیر متأسفانه حجم صادرات این محصول کم شده و در حال حاضر حدود ۱۲۰۰ تن صادرات دارد. تا چهار، پنج سال پیش هم حجم صادرات محصول ۱۸۰۰ تن بود.»

حمیدی در گفت‌وگو با خبرنگار استقامت توضیحات بیش‌تری درباره این محصول و فعالیت این شرکت ارائه کرد که در ادامه می‌خوانید.

■ در حال حاضر صادرات مغز سبز ایران چه میزان است؟

در حال حاضر، کل صادرات مغز سبز ایران ۱۳۰۰ تا ۱۴۰۰ تن است. دقت داشته باشید که مغز سبز پسته محصول لوکس پسته از لحاظ قیمتی محسوب می‌شود. اگر پسته میانگین سالانه ۷ تا ۹ یورو قیمت داشته باشد، مغز سبز بالای ۱۵ یورو قیمت دارد.

■ مغز سبز در دنیا چه کاربردی دارد؟

کاربرد مغز سبز در صنایع گوشتی و سوسیس و کالباس است و تا جایی که بنده اطلاع دارم ۶۰ تا ۷۰ درصد فروش محصول در این زمینه است. پس از این، صنایع شکلات‌سازی و شیرینی از این محصول استفاده می‌کنند و مقداری مغز سبز هم در داخل سوپرمارکت‌های اروپایی برای مصارف خانگی فروخته می‌شود.

■ یکی از مسائلی که صادرات پسته با آن مواجه است، استانداردهای بهداشتی کشورهای است، واردکننده، به خصوص کشورهای اروپایی است. در این خصوص، صادرات مغز سبز چه وضعیتی دارد؟

مغز سبز چون به‌طور مستقیم وارد محصولات نهایی کارخانجات و شرکت‌ها می‌شود حساسیت زیادی نسبت به آن وجود دارد. پسته را ممکن است به‌صورت برشته وارد بازار کنند ولی مغز سبز مستقیماً وارد چرخه تولید می‌شود، به همین دلیل حساسیت در زمینه مسائل بهداشتی آن به خصوص استانداردهای میکروبی، باقیمانده سموم و آفاتوکسین بالاست. خوشبختانه شرکت گسترش بازرگانی به این بلوغ رسیده که از لحاظ استانداردهای میکروبی مشکلی ندارد. پس از این، آفاتوکسین مدنظر است که سخت‌گیری بر روی مغز سبز بسیار بیش‌تر است. البته، مغز سبز پسته از پسته کال به دست می‌آید و معمولاً پسته کال آفاتوکسین ندارد.

■ کدام کشورها خریداران عمده مغز سبز ایران هستند؟

مقصد نهایی مغز سبز کشورهای اروپایی هستند، به جز در سال‌های اخیر که به دلیل استانداردهای بالای اروپا و

باقی‌مانده سم در ایران را داریم. یک آزمایشگاه به‌تازگی در کرمان تاسیس شده که اعداد بسیار دقیقی از آن به دست می‌آید به گونه‌ای که وقتی آن را با اعداد آزمایشگاه‌های اروپایی مقایسه کردیم، شاهد بودیم که در یک رنج‌اند، و نتایج قابل اطمینان بوده است. آزمایشگاه‌های دیگر هم این رویه را طی کردند و می‌توان این آزمایشات را انجام داد ولی مشکل اساسی در زمینه استفاده از سموم و آموزش‌هایی است که باید به صورت یکپارچه به بخش کشاورزی داده شود. متأسفانه این موضوع خیلی در ایران رواج ندارد و از طرفی، شاید اطلاعات کافی و کاملی هم درباره استفاده از سم در باغ‌ها وجود نداشته باشد، ضمن اینکه افراد متخصص زیادی هم نداریم. سمومی که در ایران استفاده می‌شود نیز، با احترام به همه تولیدکنندگان و دست‌اندرکاران صنعت سم، به نظر می‌رسد مقداری با استانداردهای جهانی از لحاظ باقیمانده فاصله دارد و در ایران، خیلی دسترسی به سمومی که زمان باقی‌مانده سم کم‌تری داشته باشد نداریم و اثر بخشی از سموم با اثر باقیمانده طولانی مدت هم استفاده می‌شود. البته در یکی، دو سال اخیر، تا حد خوبی جلوی مصرف بعضی از

■ شرکت گسترش بازرگانی امسال صادرکننده نمونه شده است. رمز موفقیت این شرکت را در چه می‌دانید؟

واقعیت این است که در یک سال اخیر، خودمان از شرایطی که وجود داشت، اصلاً راضی نیستیم و اگر می‌خواستیم فقط صنعتی و تجاری فکر کنیم باید می‌گفتیم اگر این یک سال را کلاً کار نکنیم بهتر است. کما اینکه از ابتدای سال ۱۴۰۱ علم به این موضوع داشتیم. سال گذشته هم گفتم که ماه‌های بسیار سخت‌تری نسبت به گذشته در پیش داریم اما به یک دلیل بسیار مهم همچنان با وجود همه مشکلات ادامه دادیم و کار کردیم و آن هم حضور همکاران بنده در بخش تولید هستند. اگر یک رمز موفقیت باشد دعای خیر همکاران بخش تولید است و دیگری راهنماییها و حمایت‌های شخص جناب آقای جلال‌پور است و اگر که یک عامل باشد که باعث شود نتوانیم و نخواهیم کار کنیم و ادامه دهیم این است که همکاران از شرکت ناامید شوند. با توجه به حجم سنگین مشکلات صادرات، اعم از بازگشت ارز، شرایط تحریم، بی ثباتی نرخ ارز، تغییرات اقلیمی، عدم نظارت بر استفاده از سموم در محصولات کشاورزی و ... همین که شرکتی می‌تواند ۳۰۰ تا ۴۰۰ نفر نیروی انسانی به صورت مستقیم استخدام کند و حفظ کند از نظر بنده کار ارزشمندی است. حفظ این سرمایه انسانی کار ساده‌ای نیست.

■ در این زمینه مشوق‌های صادراتی یا سایر حمایت‌ها، چیزی هست که شما را دلگرم کند؟

صحتی هست که بسیار تکراری است و من فکر می‌کنم از هر صادرکننده‌ای بپرسید، به آن اشاره کند، نرخ ارز صادراتی کار را بسیار سخت و پیچیده کرده است. و به خاطر آن، عده خیلی زیادی دلسرد شده‌اند. عده دیگری خسارات بسیاری در این چند سال فقط بابت نرخ دستوری رفع تعهد ارزی دیده‌اند. قانون برای همه صادرکنندگان حتماً که محترم است منتها وقتی می‌خواهیم رفع تعهد انجام دهیم، نرخ ارز، نرخ منطقه‌ای برای پسته نیست و اگر هم باشد شرکت‌هایی که تاریخچه دارند و مثلاً ۳۰ سال دارند کار می‌کنند را از گود رقابت خارج می‌کند و بازار را به سمت شرکت‌هایی می‌برد که به دنبال منافع سهل الوصول هستند و یا بهتر بیان کنم، به نفع کسانی است که با کارت اجاره‌ای به صورت ناشناس می‌خواهند صادرات انجام دهند. در واقع، تنها کسانی که به دنبال منافع کوتاه‌مدت هستند، به راحتی می‌توانند در بازارهای مقصد مغز سبز پسته را از ما ارزان‌تر بفروشند، بازار بگیرند و از طرفی هم، خیال‌شان بابت رفع تعهدات راحت باشد. شرکت گسترش بازرگانی اما این‌طور نبوده و هیچوقت نخواهد بود، اما حقیقتاً بسیار متضرر شده‌ایم. نکته دیگری که می‌تواند خیلی کمک کند موضوع استفاده استاندارد از سموم است که شاید جهاد کشاورزی یا نهادهای دیگری بتوانند در این خصوص کار جدی انجام دهند تا مشکل به‌طور اساسی حل شود.

هم قرار می‌گیرند، محصول ایران یک سر و گردن بالاتر است. البته ناگفته نماند قیمت محصول مغز سبز پسته ترکیه در اغلب سالها از مغز سبز ایران بالاتر است.

■ شرکت گسترش بازرگانی در زمینه صادرات مغز سبز چه جایگاهی دارد؟

شرکت گسترش بازرگانی کرمان به جز یک سال اخیر که به دلیل سرمازدگی محصول نبود و سخت‌گیری‌های اروپا به خصوص در زمینه باقی‌مانده سموم بالاتر رفت معمولاً بین ۲۰ تا ۳۰ درصد صادرات مغز سبز ایران به اروپا را دارد و به نوعی مارکت لیدر این محصول در اروپا است. در سال‌های اخیر، این محصول تهدید خیلی بزرگی پیدا کرده و آن هم استانداردهای باقی‌مانده سموم است که متأسفانه کنترل آن در ایران بسیار دشوار است و تا مدتی پیش حتی آزمایشگاهی هم نبود تا بتواند باقی‌مانده سموم را آنالیز کند. تا سال گذشته که آزمایشگاه مجهز و تخصصی در استان کرمان نداشتیم، اگر استاندارد اروپا بعضاً بر روی یک سم دو صدم بود، آزمایشگاه‌های ایران، آن زمان، تا پنج‌صدم را بیشتر نمی‌توانستند آزمایش کنند و کمتر از پنج‌صدم را نمی‌توانستند شناسایی کنند. این وضعیت باعث می‌شد که محصول با این تصور که استاندارد لازم را دارد صادر شود ولی آزمایشگاه‌های آن کشورها چون قوی‌تر بود درصدی از این سم خاص را شناسایی می‌کرد و این، مشکلاتی بسیار جدی را به دنبال داشت.

■ محصول مغز سبز در ایران هم مصرف دارد؟

برخی رستوران‌های ایران به این سمت رفته‌اند که از مغز سبز صادراتی استفاده می‌کنند اما می‌توان گفت مصرف داخلی آن نزدیک به صفر است.

■ آینده این محصول را در بازارهای داخلی و خارجی چگونه می‌بینید؟

اصولاً اگر در صنعت پسته محصولی باشد که بتوان درباره آینده آن صحبت کرد، به نظر شخصی بنده مغز سبز است اگرچه خطراتی نیز آن را تهدید می‌کند و اگر هرچه زودتر برای آن چاره‌اندیشی نشود ممکن است باعث شود بازارهای این محصول هم از بین برود. در صنعت پسته خندان که قطعاً پسته آمریکا پیش‌تاز است و پسته آمریکا با توجه به حجم تولید، برتری نسبی در حوزه استانداردهای کیفی و قیمت‌گذاری، موجب شده پسته ایران عقب بماند.

■ در مغز سبز چه این مشکل را نداریم؟

خوشبختانه خیر. همان‌طور که عرض کردم، در مغز سبز ما مشکل باقی‌مانده

خبر

مدیر خرید شرکت گسترش بازرگانی کرمان:

حدود هزار نفر مستقیم و غیرمستقیم از شرکت گسترش بازرگانی نان می‌خورند

گروه اقتصاد: شرکت گسترش بازرگانی کرمان که بیش‌تر بر روی صادرات مغز سبز پسته متمرکز است، امسال هم در مراسم روز صادرات در استان کرمان، به‌عنوان صادرکننده نمونه معرفی شد. آقای علی فرحبخش

مدیر خرید این شرکت، در گفت‌وگو با خبرنگار استقامت، درباره اینکه محصول مغز سبز در این شرکت چگونه آماده‌سازی و صادر می‌شود؟ توضیح داد: «از ماه مرداد پسته تبدیل به مغز سبز می‌شود. باغداران و کشاورزان از اواخر مردادماه شروع به چیدن پسته کال می‌کنند که تا ۲۰ شهریورماه ادامه دارد. از این تاریخ به بعد، رنگ مغز تغییر کرده و زرد می‌شود». وی افزود: «پس از این، پسته به ترمینال منتقل و چرخ شده و در میدان‌ها در معرض آفتاب قرار می‌گیرد. خشک کردن مغز سبز فقط و فقط باید با آفتاب صورت بگیرد، چرا که اگر حرارت آتش به آن برسد یا با دستگاه خشک شود، رنگ سبز آن از بین می‌رود». وی ادامه داد: «حدود ۴ تا ۵ روز پسته در محیطی کاملاً بهداشتی خشک و برای فرآوری آماده می‌شود.»

فرحبخش با بیان این‌که پس از این، پسته شکسته شده و مغز سبز آن خارج و به بازارهای اروپایی صادر می‌شود، گفت: «هر سال، یکی دو بار، کارشناسانی از خریداران مغز سبز از کشورهای خارجی به کارخانه سر می‌زنند و از آن بازدید می‌کنند». فرحبخش با اشاره به این‌که «۹۰ درصد مغز سبز به اروپایی‌ها صادر می‌شود»، افزود: «شرکت گسترش بازرگانی تعطیلی ندارد و ۲۴ ساعته نیروها مشغول کار هستند.»

فرحبخش که از سال ۷۸ تاکنون در این شرکت مشغول است، اظهار کرد: «این شرکت پیش‌تر صادرات پسته را انجام می‌داد، و مهندسی جلال‌پور بسیار فعال و سخت‌کوش بودند. روزی حداقل یک ماشین ترانزیت از شرکت بار می‌شد و به صورت دریایی به سمت کشورهای اروپایی می‌رفت. البته در حال حاضر، از طریق زمینی این انتقال بار انجام می‌شود». وی ادامه داد: «به مرور زمان، یک ماشین ترانزیت به دو ماشین تبدیل شد و همه هم با روحیه‌ای خوب کار می‌کردند. نیروها بیش‌تر این روحیه را از خود آقای جلال‌پور می‌گرفتند، چون ایشان همیشه با روحیه‌ای خوب و با سختکوشی کار می‌کردند». وی افزود: «من هم که در کنارشان هستم، از ایشان انرژی می‌گیرم.»

فرحبخش که عمر خود را صرف کشاورزی پسته کرده است، این را هم اضافه کرد: «آن قدر هم علاقه به پسته و کشاورزی دارم، که به هیچ چیزی ندارم. پسته بسیار خیر و برکت دارد.»

فرحبخش با بیان اینکه وقتی پسته باشد و کشاورزی مشکلی نداشته باشد، همه کنار پسته لقمه نانی می‌خورند، افزود: «شاید هزار نفر به صورت مستقیم و غیرمستقیم از طریق این شرکت نان می‌خورند». وی در ادامه با بیان این‌که «مشکلات فراوان اداری و مالیاتی و تأمین اجتماعی و بی ثباتی و ... روز به روز کار را کمتر کرده گفت: «مشکل فعلی کشاورزان کم‌آبی است. سال‌هاست در استان کرمان بارندگی مناسبی نداشتیم و نمی‌دانم چرا مسئولان برای این مسئله چاره‌اندیشی نمی‌کنند تا پسته دوباره رونق پیدا کند و این‌طور نشود که به دلیل کمبود آب، مجبور باشیم مثلاً در شمال استان خراسان کشاورزی کنیم و این اشتغال‌زایی از کرمان گرفته شود.» وی ادامه داد: «در مناطق پسته‌خیز کرمان بسیاری از کشاورزان خانه‌نشین شده‌اند و باغ‌های زیادی آبیاری نشده و درختان دارند از بی‌آبی بریده و تبدیل به زغال می‌شوند!»

فرحبخش سپس بیان کرد: «چندین بار باغ‌های این شرکت دچار سرمازدگی شدند. اگر به باغ‌ها سر بزیند می‌بینید که چه سرمایه‌گذاری انجام شده ولی ناگهان سرما می‌آید و بخش زیادی از محصول را نابود می‌کند، اما ایشان (آقای جلال‌پور) باز هم دلسرد نمی‌شوند و می‌گویند که باید کار کنیم.»

وی تأکید کرد: «مهم‌ترین مشکل پسته در حال حاضر کمبود آب است. اگر پسته باشد بسیاری از شرکت‌ها و کارخانه‌ها کار می‌کنند، اما اگر کم‌آبی ادامه پیدا کند شاید چند هزار نفر نیرو خانه‌نشین شوند.»